

Interbestuurlijk toezicht

Totaalbeeld Almelo				
Financiën	Wabo	Wro	Archief	Huisvesting statushouders

Algemeen

Het totaalbeeld is opgebouwd uit vijf domeinen waarbij de provincie toezichthouder is. Dit zijn de domeinen financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), informatie- & archiefbeheer en huisvesting statushouders. Er is vanaf 2019 ook sprake van een nieuw domein, Monumenten. Hiervoor geldt nu een overgangsproces. Dit domein wordt volgend jaar als volwaardig domein getoetst en is dan mede de basis voor het totaalbeeld. Hierna volgt een toelichting op de beoordeling van de taakuitvoering en het daaruit volgend toezichtregime. De kleur van het totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de verschillende domeinen.

Samenvattend

Net als in 2018 is de kleur van het totaalbeeld in 2019 rood. In 2017 was het totaalbeeld oranje. Ten opzichte van vorig jaar zijn er wel verschuivingen. Voor de domeinen financiën ('rood'), informatie- en archiefbeheer ('groen') en huisvesting statushouders ('groen') is het oordeel ongewijzigd. Het oordeel over het domein Wabo is nu 'oranje' (was 'groen') en het oordeel over het domein Wro is ook 'oranje' maar was 'rood'.

Financiën

Het college neemt kennis van de uitkomsten van de toetsing op het domein financiën. Almelo heeft een begroting 2019 gepresenteerd waarin het negatieve eigen vermogen in 2020 zal zijn aangezuiverd. Het meerjarig perspectief laat baige saldi zien. Dit perspectief wordt echter alleen gerealiseerd middels ombuigingen in het sociale domein. Deze ombuigingen komen boven op de reeds bestaande maatregelen uit het herstelplan 2016. De provincie wijst er op dat na de vaststelling van de begroting 2019 zich twee ontwikkelingen hebben voorgedaan, die de realiteit van de begroting (en het meerjarenperspectief) en het herstel van het eigen vermogen onder druk zetten. De provincie doelt hierbij op de financiële vertaling van de septembercirculaire 2018 Gemeentefonds en een tekort op het sociaal domein 2018 (met name op het onderdeel Jeugdzorg) met structurele doorwerking. Wij merken overigens op dat op grond van de jaarrekening 2018 de gemeente per ultimo van dat jaar een positief eigen vermogen heeft.

Wabo

De provincie is van mening dat de gemeente op het domein Wabo onvoldoende in control is op de beleids- en uitvoeringscyclus (big-8) Wabo. Wij hebben zowel het jaarverslag als het uitvoeringsprogramma tijdig aangeleverd en afgelopen jaar hard gewerkt aan het opzetten van de Omgevingsdienst Twente (ODT). Hier is een groot deel van de capaciteit op ingezet. Op een aantal terreinen is verbetering nodig, vindt de provincie. Zo is het Wabo-beleid bouw en ruimtelijke ontwikkeling verouderd en is er niet gewerkt aan de beleidsdoelen. Daarnaast vindt men dat er onvoldoende capaciteit is voor het milieutoezicht. Ook is het milieubeleid niet vertaald in het uitvoeringsprogramma en is geen inzicht gegeven in hoe aan de vastgestelde Kwaliteitsverordening wordt voldaan. Overigens gelden deze laatste twee tekortkomingen voor alle gemeenten in Overijssel.

Ons college stelt nadrukkelijk dat de beoordeling van het milieubeleid geen recht doet aan de prestaties die door de ODT-deelnemers zijn geleverd. De waardering hiervoor blijft onderbelicht in de beoordeling van de

provincie. Het programma is gerelateerd aan de gemeentelijke doelstellingen. In 2019 legt het programma bewust de focus op de vorming van de ODT en een effectieve en efficiënte werkwijze. Daarmee sluit het programma aan op het VTH-beleid. Belangrijk uitgangspunt van dit beleid is het samen werken aan het verbeteren van de kwaliteit van beleid en uitvoering. Wij zijn van mening dat bij de beoordeling meer rekening had mogen worden gehouden met de ontwikkelingsfase waarin de ODT en de deelnemers aan de ODT zich bevinden.

Verder geeft de provincie aan dat voldoende capaciteit beschikbaar moet worden gesteld voor de risicogerichte/geprioriteerde taakuitvoering. Naar onze opvatting is dit principieel een lokale bestuurlijke afweging. Het is mogelijk dat bij de actualisatie van beleid het ambitieniveau wordt aangepast. Op basis van horizontaal toezicht is de raad als eerste aan zet. De raad is volledig geïnformeerd over de VTH-uitvoering in 2019. Wij hebben de provincie laten weten het teleurstellend te vinden dat zij geen beschouwing heeft gegeven op de inhaalslag die op de achterstand in de taakuitvoering sinds 1 oktober 2018 tot medio december 2018 is uitgevoerd. Daarmee is de geconstateerde achterstand nagenoeg volledig weggewerkt. Wij hadden het een positief signaal gevonden als de provincie hier op zijn minst enige woorden aan had gewijd.

Wro

Almelo heeft een plan van aanpak voor het opstellen van een integrale Omgevingsvisie gereed en in de begroting 2019 middelen gereserveerd. De beoogde Omgevingsvisie zal naar verwachting pas in 2020 vastgesteld zijn. De beoordeling 'groen' ligt dan in het verschiet voor het domein WRO.

Informatie- en archiefbeheer

Het informatie- en archiefbeheer is op orde. Een belangrijk aandachtspunt is het aanpakken van de technische belemmeringen die archiefvorming en toegankelijkheid bemoeilijken.

Huisvesting statushouders

Op het gebied van de huisvesting van statushouders heeft Almelo niet voldaan aan de taakstelling van de tweede helft van 2018. Het toetsingskader verbindt pas consequenties hieraan wanneer sprake is van twee achtereenvolgende periodes waarin niet aan de taakstelling wordt voldaan. Almelo krijgt daarom de kleur 'groen' voor IBT-domein Huisvesting statushouders. Maar genoemd feit betekent wel dat de taakstelling goed gemonitord moet worden.